

19:00, Szombat (március 26.), DUNA Televízió

Ibsen: Nóra

magyar színházi felvétel, 144 perc, 2005
rendező: Petrovics Eszter, Marton László
író: Henrik Ibsen
operatőr: Horváth Adrienne

szereplő(k):

Hegedűs D. Géza (Helmer, ügyvéd)
Eszenyi Enikő (Nóra, a felesége)
Benedek Miklós (Dr. Rank)
Kiss Mari (Lindéné)
Gálffi László (Krogstad, jogtanácsos)

A Nóra (A babaházban) című darab Ibsen leggyakrabban játszott drámája. Az 1879-es ősbemutató óta állandóan jelen van a világ színpadain. Nem fog ki rajta sem az idő, sem a változó világ, - ez csak az igazi remekművek kiváltsága. Olyan konfliktust tár elénk, melyet minden generáció közel érez a saját sorsához. Olyan döntéshelyzetet mutat meg, amivel mindnyájan szembesülünk valamikor életünk során. Ibsen mély emberismerete kíméletlen őszinteséggel párosul: a darab minden szereplője kénytelen megmutatni igazi önmagát - ha csak pillanatokra is. Ezek a tiszta drámai pillanatok teszik lehetővé az igazi drámai helyzeteket a színpadon: s ezekből születik az igazi színház.

A színházi előadást Marton László rendezte.

Ismertető 2.:

Egy norvég városkában kiegyensúlyozott családi életet él Helmer feleségével, Nórával és gyermekeivel. Soha nem éltek fényűzően, de nem is szűkölködtek. Nóra ugyan nem tud a pénzzel bánni, de Helmer mindent gondosan beoszt, és így adósságba még sohasem keveredtek. Helmer életében az a legfontosabb, hogy a család híre, neve tiszta legyen, és hogy Nóra, az ő kis madárkája állandóan csicseregjen, mindig jókedvű legyen. Nóra mindenben eleget tesz ennek a kívánságnak, dalol, nevet. Csak néha - amikor férje nem látja - futnak össze ráncok a homlokán, gondterhelten számol. Évekkel ezelőtt nagy beteg volt, az orvos egy déli utazásban látta a gyógyulás egyetlen módját. Nóra, hogy mentse férjét, nagy kölcsönt vett fel. Helmer meggyógyult, Nóra pedig kuporgatott fillérekből fizetgeti vissza a kölcsönt. Már csak az utolsó részlet van hátra, és akkor Nóra valóban boldog és önfeledt lehet. De ezt az utolsó részletet sohasem sikerül visszafizetnie. Karácsony napján hivatlan vendég érkezik Krogstad a lecsúszott jogász, aki a pénzt egykor kölcsönözte. Nem a pénzért jött. Arra kéri Nórárt beszéljen férjével, hogy tartsa meg őt alkalmazotti sorában. Krogstad régebben aláírást hamisított ezért nem akarja az új igazgató Helmer állásban tartani. Nóra nem tud segíteni. Krogstad figyelmezteti, hogy az ő kezében is van fegyver. Nóra a váltó alá édesapja nevét hamisította. Ha Helmer felmond egy levélben mindent felfed. Krisztina, Nóra barátnője - Krogstad egykori szerelme - megpróbál segíteni, de későn, mert a férfi a mindent leleplező levelet már bedobta Helmerék levélszekrényébe. Nóra Rank doktortól a család régi barátjától kölcsönözhetne pénzt, hogy lerója az adóságát. Rank halálos beteg és bevallja Nórának, hogy szerelmes belé. Ebben a helyzetben Nóra nem kérhet segítséget a doktortól. Elveszett. Nóra megunja a hazugságot, mélyebb, igazabb emberi életet akar élni, tiszta szívvel és emelt fejjel. Elhagyja férje házát, gyermekeit. Munkát és helyet keres a társadalomban, hogy független emberként élhessen.

**Henrik Ibsen
(1828 - 1906)****Életrajz és életmű - részlet**

Elszegényedett polgári család fia. Az apa korán meghal, a fiút nem lehet tovább taníttatni, kereső foglalkozást kell keresni a számára. A gyermekkorától igen értelmesnek bizonyuló és minden iránt érdeklődő fiú elég alkalmasnak látszik a patikusi pályára. A gyógyszerészet akkor még nem számított tudománynak, hanem olyan iparnak, mint a cipész-, kovács- vagy asztalosmesterség. Akit erre a pályára szántak, annak sihederfővel inaskodnia kellett egy mesternél. Ha azután a szakmai illetékesek előtt sikeres vizsgát tett, akkor segédlevelet kapott. Ekkor már fizetésért dolgozhatott egy patikában. És ha belejött a szakmába és sikerült némi kezdőpénzt szereznie, akkor már magának is lehetett valahol gyógyszertára. - Ezen az úton indult Ibsen is. Ő azonban érdeklődő, sőt kíváncsi és rendkívül szívós olvasó-tanuló fajta volt. Hamar lett segéd, és elszegődött egy sarkkörön túli, örökös téli hidegben működő kisvárosi patikába. Az ottaniak - hajósok, halászok, rénszarvasvadászok - ritkán voltak betegek, és hamarabb haltak meg, mielőtt orvoshoz, gyógyszerekhez fordultak volna. Ám azon a tájon ritkaság volt a kocsmá, de a patikában alkoholból, vízből és különböző vegyszerekből pálinkákat is készítettek. Sőt délebbi tájakról még bort is beszereztek, mivel erre inkább volt vevő, mint hashajtóra vagy lázcsillapítóra. Így a patika vendéglátó- és társalgóhely is volt, a patikussegéd csapos és egyben kiszolgáló is. Túl sok munkája így sem akadt, olvashatott annyit, amennyi belefért. A felnövő Ibsent minden érdekelte: történelem, természettudomány, irodalom. Még arra is időt szakított, hogy nyelvet tanulhasson. Németül már itt olvasott. Később, amikor német színházakban volt már dramaturg, és persze már nemcsak olvasott, hanem jól beszélt, majd írt is németül, szakadatlanul bővítette nyelvtudását. Előbb olaszul, majd franciául és némiképp angolul is megtanult. Amikor sokkal később három ízben is jó néhány hétig nálunk járt, és itt drámáinak hősnője és fellobbanó érzelmeinek társnője Jászai Mari volt - ő a művésznőt norvégre, az pedig őt magyarra tanította. Később magyar-norvég keverék nyelven beszélgettek. A végső időkben Jászai fordította magyarra a „*John Gabriel Borkman*”-t. De már akkor kezdett beletanulni a skandináv nyelvbe, amikor akkori szeretője, Reviczky Gyula a „*Nóra*”

-t fordította. Ezt a „Nóra”-t azután Jászai alakította, ennek magyar bemutatójára jött el a szerző Budapestre. Úgy hitte, néhány napra jön, de azután hetekig maradt Jászai Mari mellett (Reviczky nem kis bosszúságára). Hosszú volt azonban az út, amely a sarkköri patikussegédet odáig vezette, hogy már világhíres színpadi szerzőnek tekintették.

forrás

<http://www.literatura.hu/irok/real/ibsen.htm>